

Andrea Lovrinčević, dipl. novinarka
HEP- Operator distribucijskog sustava d.o.o.
andrea.lovrincevic@hep.hr

Marta Malenica Čepelak, mag. oecol
HEP- Operator distribucijskog sustava d.o.o.
marta.malenica@hep.hr

POVEZANOST PROMIDŽBE, VIDLJIVOSTI I ZAŠTITE OKOLIŠA U HEP ODS-U

SAŽETAK

Očuvanje i zaštita okoliša i prirode dio je poslovne strategije HEP ODS-a. Dugi niz godina HEP ODS kao društveno odgovorna tvrtka sudjeluje u europskim i domaćim projektima, provedbi sporazuma i suradnji sa „zelenim sektorom“. Javnost i nije toliko upoznata s tim podacima, jer često ne prepoznaje razliku između HEP ODS-a i ostalih društava HEP grupe poput HEP Proizvodnje i HEP Toplinarstva.

Promidžba i vidljivost pomaže kako bi HEP ODS svoje projekte mogao prikazati kroz poslovanje u sve tri bitne dimenzije: gospodarskoj, društvenoj i okolišnoj. Poslovanje se odvija u skladu sa zakonima i etičkim normama, na načelima održivog razvoja i društvene odgovornosti. Aktivnosti promidžbe i vidljivosti obvezni su elementi svakog projekta koji se financira sredstvima iz EU fondova. Svrha tih aktivnosti je prezentirati projekt, projektnu ideju, ciljeve i rezultate.

Ovaj referat dat će pregled najznačajnijih područja suradnje između HEP ODS-a i zaštite okoliša, a navest ćemo i neke od ideja kako bi unaprijedili promidžbu i vidljivost HEP ODS-a u zaštiti okoliša. Pokazat ćemo zašto je bitna prezentacija u javnosti i koliko pozitivno utječe na brendiranje tvrtke, otvaranje mogućnosti za daljnjim suradnjama te na svijest ljudi o važnosti zaštite okoliša.

Ključne riječi: promidžba i vidljivost, zaštita okoliša, društveno odgovorno poslovanje

THE RELATION BETWEEN PROMOTION AND VISIBILITY AND ENVIRONMENTAL PROTECTION IN HEP ODS

SUMMARY

Preservation and protection of the environment and nature is part of the business strategy of HEP ODS. For many years, HEP ODS as a socially responsible company participates in European and domestic projects, implementation of agreements and other forms of cooperation with the "green sector". Nevertheless, from the public's perspective the difference between HEP ODS and other companies of the HEP group, are often not recognized..

Promotion and visibility helps HEP ODS to present its projects all three important dimensions: economic, social and environmental. Business is conducted in accordance with laws and ethical norms, based on the principles of sustainable development and social responsibility. Publicity and visibility activities are mandatory elements of every project financed by EU funds. The purpose of these activities is to present the project, project idea, goals and results.

This report will give an overview of the most significant areas of cooperation between HEP ODS and environmental protection, and we will also list some of the ideas to improve the promotion and visibility of HEP ODS in environmental protection. We will show why public presentation is important and how positively it affects the branding of the company, the opening of opportunities for further collaborations and people's awareness of the importance of environmental protection.

Key words : promotion and visibility, environmental protection, socially responsible business

1. UVOD

HEP-Operator distribucijskog sustava kao društveno odgovorna tvrtka, dugi niz godina sudjeluje u europskim i domaćim projektima, provedbi sporazuma i suradnji sa „zelenim sektorom“. Očuvanje i zaštita okoliša i prirode dio je poslovne strategije HEP ODS-a. Promidžba i vidljivost pomaže kako bi HEP ODS svoje projekte mogao prikazati kroz poslovanje u sve tri bitne dimenzije: gospodarskoj, društvenoj i okolišnoj. Poslovanje se odvija u skladu sa zakonima i etičkim normama, na načelima održivog razvoja i društvene odgovornosti.

HEP d.d. u svojoj strukturi sadrži dva sektora koja se bave promidžbom i vidljivošću, Sektor za korporativne komunikacije i Sektor za tržišnu i marketinšku strategiju. Sektor za korporativne komunikacije sastoji se od tri službe: Služba za internu komunikaciju i digitalne kanale, Služba za odnose s javnošću i Služba za korporativni identitet i DOP, a Sektor za tržišnu i marketinšku strategiju ima Službu za marketinšku strategiju, Služba za tržišnu strategiju i Služba za tržišnu i marketinšku analitiku. Sve aktivnosti vezane uz promidžbu i vidljivost u HEP grupi provode se pod njihovim nadzorom. U HEP ODS-u za promidžbu i vidljivost u europskim projektima zadužena je Služba za odnose s korisnicima i informiranje, odnosno Odjel za informiranje. Aktivnosti promidžbe i vidljivosti obvezni su elementi svakog projekta koji se financira sredstvima EU fondova.

Svrha tih aktivnosti je prezentirati projekt, projektnu ideju, ciljeve i rezultate te podizanje svijesti javnosti, medija i ostalih dionika o ulozi Europske unije. Važno je naglasiti informaciju da EU sufinancira projekt i podijeliti stečena znanja i iskustva, kako ona stručna, tako i znanja vezana uz projektni menadžment.

Promidžba i vidljivost može uvelike pomoći u ostvarivanju ciljeva i osiguravanju održivosti. Informiranje i vidljivost projekata sufinanciranih iz europskih strukturnih i investicijskih fondova odgovornost su i obveza svih prijavitelja, korisnika sredstava. Očekuje se da provoditelji projekata provode informativne i promidžbene aktivnosti u skladu s potpisanim ugovorom o dodjeli bespovratnih sredstava, a prijavitelj je obavezan pridržavati se zahtjeva vezanih uz vidljivost i informiranje navedenih u Ugovoru o dodjeli bespovratnih sredstava i njegovim priložima.

Unutar HEP ODS-a, Odjel za informiranje zadužen je za koordinaciju aktivnosti promidžbe i vidljivosti u Pilot-projektu uvođenja naprednih mreža. U okviru ugovornih obveza održano je pet završnih radionica u Osijeku, Zadru, Dubrovniku, Splitu i Zagrebu. Kreirane su medijske objave, video prilozi i TV spotovi, radio emisije, kreirana je nova internetska stranica koja se ažurira na mjesečnoj bazi i otvoreni su korisnički računi na društvenim mrežama. Krajem 2022. godine projekt je dobio produljenje do 30. studenog 2023., tako da će se u tom periodu održati i završna konferencija u Zagrebu, uz ostale popratne medijske aktivnosti. Odjel za informiranje uključen je i u sva četiri projekta velikog EU projekta Modernizacija hrvatske distribucijske elektroenergetske mreže. HEP ODS sudjeluje i u europskim projektima očuvanja biološke raznolikosti, LIFE DANUBE FREE SKY (međunarodni projekt posvećen sprječavanju stradavanja ugroženih vrsta ptica od negativnih utjecaja elektroenergetske infrastrukture) i LIFE SUPport (projekt Osiguravanje budućnosti za bjeloglave supove u Hrvatskoj).

2. KOMUNIKACIJSKI KANALI KORIŠTENI ZA PROMIDŽBU I VIDLJIVOST U HEP GRUPI S NAGLASKOM NA PRIMJERE MEDIJSKIH OBJAVA HEP ODS-A

Služba za odnose s korisnicima i informiranje osim ugovornih obveza promovira projekte i na našem intranet portalu InfoHEP, gdje se svakodnevno objavljuju sve aktualnosti i događaji u HEP grupi. Uz svaku vijest prilažu se i fotografije s mjesta događaja koje u fokus žele staviti radnika kao okosnicu HEP grupe. Pristup najvećem internom komunikacijskom kanalu imaju gotovo svi radnici HEP-a, oko 10 000. Radnici imaju i mogućnost svaku vijest komentirati. U 2022. godini i početkom 2023. na InfoHEP-u objavljene su četiri vijesti o aktualnostima u europskim projektima od održanog sastanka partnera projekta LIFE DANUBE FREE SKY u Kopačkom ritu i Mađarskoj, postavljanja kućica za stepskog sokola u Kopačkom ritu te predstavljanja projekta LIFE SUPport na Cresu.

HEP grupa objavljuje i svoje publikacije: HEP Vjesnik, Izvješće o poslovanju i održivosti, HEP i okoliš, časopis Energija, dok HEP ODS godišnje izdaje dvije publikacije: Godišnje izvješće i Godišnje izvješće o sigurnosti opskrbe u distribucijskom sustavu. HEP Vjesnik korporativno je glasilo koje izlazi još od 1986. godine. Do kraja 2014. godine izlazio je kao mjesečnik, a od 2015. godine izlazi kao dvomjesečnik. Naklada mu je 6.500 primjeraka, a dostavlja se svim ministarstvima u Republici Hrvatskoj, Vladi, Hrvatskom saboru, HERA-i, svim kvalificiranim javnostima i dionicima na energetskom tržištu. Dobitnik je nagrade Zaklade Hrvoje Požar za popularizaciju energetike. Posljednjih godina gotovo u

svakom broju HEP Vjesnika objavljuje se tekstovi i reportaže o zaštiti okoliša, očuvanju bioraznolikosti, zaštiti roda i zaštiti ptica od elektrokcije.

Godišnja izvješća u kojima se objavljuju godišnja financijska izvješća s mišljenjem revizora izlaze od 1994. godine. Izvješća o održivosti – HEP je izdao pilot izvješće za 2013.-2014. godinu prema G4 smjernicama Global Report Initiativea te će nadalje redovno objavljivati godišnja nefinancijska izvješća o održivosti.

Na internetskim stranicama HEP-a objavljeno je Izvješće o poslovanju i održivosti HEP grupe za 2021. godinu, koje sadrži ocjenu HEP-ovih djelatnosti prema EU Taksonomiji. Po treći puta objedinjava Godišnje izvješće i Izvješće o održivosti; od 2015. (za 2013. i 2014. godinu) do 2019. (za 2018.) HEP grupa je objavljivala zasebna nefinancijska izvješća o održivosti. U ovogodišnjem izvješću, kao sastavni dio poglavlja „Okoliš“, po prvi put objavljuje se ocjena HEP-ovih djelatnosti prema kriterijima propisanim Uredbom 2020/852 o uspostavi okvira za olakšavanje održivih ulaganja i izmjeni Uredbe (EU) 2019/2088 (tzv. EU Taksonomija) te delegiranim uredbama koje se odnose na kriterije za ocjenu djelatnosti za ublažavanje klimatskih promjena i prilagodbu djelatnosti klimatskim promjenama te objavu nefinancijskih podataka.

HEP i okoliš – HEP je 1998. godine, među prvim tvrtkama u Hrvatskoj i prvim energetskim tvrtkama u tranzicijskim europskim državama, počeo objavljivati izvješće o utjecajima na okoliš. Časopis Energija - znanstveni i stručni časopis koji je u nakladi Hrvatske elektroprivrede izlazio do 2009. godine, te je 2017. godine u nakladi HEP-a i Hrvatskog ogranka CIGRE pokrenuto njegovo online izdanje pod naslovom Journal of Energy.

HEP d.d. ima svoju glavnu WEB stranicu na kojoj se objavljuju aktualne vijesti iz cijele HEP grupe, dok svako društvo HEP-a među kojima je i HEP ODS ima svoju zasebnu WEB stranicu. U 2022. godini Odjel za informiranje uredio je rubriku Sigurnost i održivi razvoj, gdje se nalazi i kategorija Zaštita okoliša i prirode. Unutar spomenute kategorije promijenjene su podkategorije, stavljeni novi podatci o rodnim gnijezdima i istaknuti novi EU projekti, LIFE DANUBE FREE SKY i LIFESUPport koji imaju link na originalnu stranicu projekta.

U skladu s dugogodišnjom praksom društveno odgovornog poslovanja, HEP je od svojih početaka nastojao biti pouzdan partner zajednici u kojoj djeluje. Nastoji se sustavno raditi na prepoznavanju specifičnih potreba društva, te kroz program sponzorstava i donacija pružiti potporu kvalitetnim humanitarnim, kulturnim, edukacijskim, ekološkim zdravstvenim, znanstvenim i sportskim projektima. Svake godine početkom veljače objavljuje se natječaj „Svjetlo na zajedničkom putu“ za dodjelu donacija u područjima: mladi, umjetnost i kulturna baština, okoliš, znanost i društvo te humanitarno djelovanje. Prošle godine zaprimljeno je 1100 prijava, a u području okoliša donacije je dobilo 25 udruga. Vrijednost donacija za područje okoliša bila je 300 000 kuna.

Proteklih godina redovito se objavljuju članci, radio emisije i TV prilozima o zaštiti okoliša i bioraznolikosti. Odjel za informiranje u ožujku 2021. godine sudjelovao je u izradi priloga o bjeloglavim supovima na Cresu koji je snimala Hrvatska radiotelevizija. U nacionalnom tisku izlazili su članci o zaštiti roda, bjeloglavim supovima te europskim projektima koji provodi HEP ODS, a tiču se zaštite okoliša. Sredinom lipnja iste godine HRT je snimio prilog u Kopačkom ritu o projektu LIFE DANUBE FREE SKY.

Sredinom lipnja 2019. godine prstenovanje više od 110 roda u Lonjskom polju uz pomoć radnika Elektre Križ i Elektre Sisak obavio je stručni tim pod vodstvom ornitologa dr. sc. Luke Jurinovića s Hrvatskog veterinarskog instituta.

Slika 1. i Slika 2. Snimanje reportaže o prstenovanju bijelih roda (Izvor: Elektra Križ)

Iz perspektive novinarka koja je sudjelovala u izradi reportaže bilo je to jedinstvo iskustvo u kojem se iz prve ruke na terenu moglo vidjeti kako izgleda prstenovanje roda te je o tome napisana reportaža za HEP Vjesnik i vijest za InfoHEP.

Sve navedene priče i reportaže o zaštiti okoliša pokazuju da je prezentacija u javnosti vrlo bitna i da pozitivno utječe na brendiranje velike tvrtke poput HEP ODS-a. Osim sponzoriranih priloga mediji pokazuju interes za ovakve priče. Primjerice velikogorički portal pokazao je interes za snimanje priloga o rodnim gnijezdima na području Velike Gorice. Zbog činjenice da su radovi na zamjeni rodnog gnijezda i zamjeni postojećeg dotrajalog drvenog nosača trajali do 1. ožujka organizacija snimanja predviđena je za jesen. Poučeni iskustvom iz Pilot-projekta uvođenja naprednih mreža možemo zaključiti da je okosnica pripreme aktivnosti svake promidžbe i vidljivosti izrada komunikacijske strategije. Taj ključni dokument analizira i identificira ciljne javnosti i varijable koje mogu utjecati na razvoj projekta te razrađuje strateški komunikacijski koncept, ključne poruke te plan aktivnosti koje treba provesti kako bi se ostvarili ciljevi. Prateći terminski plan sustavno se obavljaju aktivnosti koje daju rezultate i pokazuju koliki je doseg same promidžbe i vidljivosti određenog projekta.

Valja istaknuti da se svake godine raspisuje Natječaj za godišnje nagrade "Velebitska degenija" za najbolji novinarski rad o zaštiti okoliša. Natječaj provode Izvršni odbor Zbora novinara HND-a za okoliš u suradnji s HEP Opskrbom koja je dio HEP grupe. Na taj način pokušava se motivirati novinare da što više pišu o zaštiti okoliša i da spomenute teme dođu do što većeg broja interesnih skupina.

Sve aktivnosti promidžbe i vidljivosti u europskim projektima ovise o financijskom budžetu. U nekim projektima navedene aktivnosti su 100 posto financirane sredstvima Europske unije, dok će u narednima koje provodi HEP ODS biti financirane vlastitim sredstvima. Promidžbu i vidljivost moguće je provesti na razne načine, od konferencija, radionica, jumbo plakata, video priloga i spotova do radio emisija, objava u nacionalnim i lokalnim medijima, izrade letaka i brošura. Bitno je u svakom projektu odrediti na koji način se želi provoditi promidžba i vidljivost i za koje interesne skupine. Cilj je da se radnici unutar tvrtke upoznaju s projektima i aktivnostima koje se provode te načinima na koje se sami mogu uključiti u realizaciju projekta. Tekstovi i reportaže o zaštiti okoliša i veća vidljivost u medijima pomažu u osvještavanju i poticanju radnika HEP ODS-a kako bi se i oni uključili u kreiranje vijesti u svojim distribucijskim područjima.

Radnici HEP ODS-a brinu za mnogobrojna gnijezda na električnim stupovima već godinama, a zaštita je u ovome slučaju dvojaka: odnosi se na zaštitu roda od potencijalnog strujnog udara, a istodobno i na zaštitu distribucijske mreže od negativnog djelovanja samih roda, koje bi moglo uzrokovati kvarove i štetu na mreži. Kroz više od desetljeća provedbe Sporazuma o zaštiti bijelih roda razvio se pravi suživot između radnika HEP ODS-a i te zanimljive i posebne vrste. Tome u prilog ide i logo koji je napravljen u tu svrhu.

Slika 3. primjer korištenja suradnje na zaštiti bijelih roda pri izradi vizualnog identiteta HEP ODS-a (Izvor: <https://www.hep.hr/ods/>)

Za kraj bilo bi dobro istaknuti primjere pozitivne prakse u HEP grupi, a to je HEP Opskrba koja provodi niz projekata vezanih uz zaštitu okoliša. U sklopu projekta ZelEn (riječ je o zelenoj energiji dobivenoj isključivo iz obnovljivih izvora), HEP Opskrba od 2014. provodi akciju "100 zelenih stabala". Zajedno s kupcima, budućim i sadašnjim korisnicima proizvoda ZelEn, zaposlenici HEP Opskrbe uređuju okoliš i sade stabla oko HEP-ovih hidroelektrana. Ovom akcijom žele doprinijeti programu Ujedinjenih naroda, pokrenutom 2010. godine, pod nazivom "Milijarda zelenih djela – međunarodni pokret kojim štitimo planet i osiguravamo održivu budućnost".

3. ZAKLJUČAK

Zaključak je da se posljednjih godina u HEP ODS-u počelo provoditi puno europskih projekata za zaštitu okoliša u ulozi nositelja projekta ili u ulozi partnera na projektu. Tvrtke koje ne mogu dokazati održivost svojih djelatnosti investitorima su manje atraktivne, ograničava im se financiranje iz EU fondova, a uvjeti na tržištu kapitala su im nepovoljniji. Takvu pozitivnu praksu slijedi i HEP ODS u nastojanjima da kao društveno odgovorna tvrtka surađuje sa „zelenim sektorom“. Promidžba i vidljivost u tom kontekstu, osim što je obavezna stavka svakog EU projekta također značajno doprinosi pozitivnom imidžu tvrtke te osigurava i prepoznatljivost u društveno odgovornom poslovanju što posljedično otvara mogućnost za suradnju u novim projektima.

OBJAVE U RAZDOBLJU OD 2018. DO 2022.	
HEP VJESNIK	26 vijesti
INFOHEP	14 vijesti
WEB	6 vijesti (u rubrici projekti link na stranice LIFE DANUBE FREE SKY i Life SUPport)
NACIONALNI MEDIJI	U 2022. godini 92 objave (52 pozitivne, 32 neutralne i jedna negativna)

Tablica 1. Broj objava na temu zaštite okoliša i HEP ODS-a u razdoblju 2018.-2022.

Iz podataka o broju objava na temu zaštite okoliša i HEP ODS-a (Tablica 1.) vidljivo je da je u zadnjih 5 godina broj objava povezanih sa "zelenim temama" sve više zastupljen u internim komunikacijskim kanalima HEP grupe kao i u nacionalnim medijima. Jedna od značajnijih koristi uključivanja u projekte koji doprinose zaštiti okoliša je pozitivna slika u javnosti. Kroz spomenute projekte HEP ODS ima mogućnost pokazati pozitivnu praksu koju provodi, a koja ranije nije bila zastupljena u medijima.

LITERATURA

- [1] Web stranice HEP grupacije: <https://www.hep.hr/>
- [2] Web stranice HEP ODS-a: <https://www.hep.hr/ods/>
- [3] Korporativno glasilo HEP Vjesnik (online izdanja dostupna na <https://www.hep.hr/o-hep-grupi/publikacije/hep-vjesnik/61>)
- [4] Izvješće o utjecajima na okoliš HEP i okoliš (dostupno na: <https://www.hep.hr/o-hep-grupi/publikacije/hep-i-okolis/63>)
- [5] Izvješća o poslovanju i održivosti HEP grupe (dostupna na: <https://www.hep.hr/o-hep-grupi/publikacije/izvjesca-o-odrzivosti/1401>)
- [6] Arhiva HEP-ovog intraneta InfoHEP (dostupna zaposlenicima HEP grupe)